

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs Qvintvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

ne efficit: ac proinde videns anima, quod sic ille mandauit; & quod sic factum est, protinus ait,

Plantat a manu dilecti mei.

Hæc est consideratio, quod has excellentias, & diuersitates creaturarum, dilecti solummodo manus condere potuit: ubi signanter dixit *manu dilecti*. Quamuis enim plura alia Angelorum manu efficiat: hoc tamen creationis opus nunquam aliena, sed manu propria semper exequitur. Et propterea res creatæ excitant vehementer animam ad amorem dilecti sui, dum propria illius manu conditas animaduertit.

O semper virens pratum.

Hæc est cæli meditatio, quod pratum viriditatum vocat; nam quæ in illo creata sunt, nec aliquando finem habent, nec temporis successu marcescunt, sed instar viriditatum herbescentium, quibus iusti recreantur & pascun-

tur, in suo esse immarcescibili iugiter perseverant; sub qua consideratione etiam stellarum cælestium, & planetarum omnium diuersitas comprehenditur. Hoc viriditatum nomen rebus cælestibus Ecclesia sancta imponit, quando pro animabus fidelium ad Deum preces effundens ait. *Constituatur te Christus Filius Dei vini intra Paradisi semper amara virentia*, addit præterea anima hoc viriditatum pratum, esse.

Floribus vermiculatum.

Per flores istos Angelicos spiritus, & sanctorum animas exprimit, quibus locus iste tam venuste ornatus, & decoratus exiit, sicut vas auri pretiosum emblemate venusto, ac pretioso exornatur.

Dicite an per vos transiit.

Interrogatio hæc, est supradicta meditatio: & ita idem est ac si dicatur: dicite quas perfectiones, & excellentias in vobis creauit?

CANTVS QVINTVS.

CANCION V.

SENSVS.

Mille gratias derramando
Paso por estos fozos con presura
Y vendolos mirando
Con sola su figura
Y estidos los dexo de su hermosura.

Mille gratias diffundendo
Transiit per hac nemora festine
Qua dum aspiciebat
Sua tantum figura
Ea vestita reliquit pulchritudine sua.

EXPLANATIO.

Respondent animæ, in hoc Cantu, res creatæ, quarum responsum, ut ait D. Aug. Est testimonium magnitudinis & perfectionis diuine, quod in se perhibent ipsi animæ, s. August.

quæ eas per considerationem sciscitatur. Vnde in hoc cantu summatim continetur quod

Y y 2

Deus

Deus O.M. facillime, citissimeque vniuersa creauit, & aliquid sui esse vestigium in illis impressum reliquit: non tantum illa ex nihilo producendo, verum etiam innumeris gratiarum donis, ac virtutibus eas ditando, & condecorando, miro ordine, & indeficiente ab inuicem dependentia; quod præstat sapientia sua, qua vniuersa creauit (Verbo scilicet vniigenito filio suo) ait igitur:

Mille gratias diffundendo.

Mille gratiarum nomine designatur innumerabilis multitudo creaturarum. Propterea enim millenarius numerus, qui supremus est, adducit, ut illarum multitudinem denotaret, quas gratias appellat, propter plurimas gratiarum dotes, quibus vnquamque locupletauit, easque diffundendo, hoc est, mundum vniuersum illis replendo;

Transiit per hæc nemora festinè.

Per nemora transire, est elementa creare, quibus nemoris nunc nomē imponit, ac per ea illū transisse ait, mille gratiarum dona spargendo; quia creaturis omnibus que gratiosæ sunt, ea decorabat. Mille insuper gratias diffundebat in eas, tribuendo virtutē, ad cooperandum illarum productioni & cōseruationi. Ait autē eum transisse; quoniam res creatæ sunt quasi vestigium gressus Dei, quo illius magnitudo, potentia, sapientia, & reliquæ virtutes diuinæ inuestigantur: Dicit etiam quod hic Dei transitus fuerit festinus, quia nimiarum creaturæ sunt minima Dei opera, quas veluti per transeuntem, obiterque effinxit. Opera enim maiora, & excellentiora, quæque maiori studio, maiori que potentia suæ manifestatione perfecit, sunt mysteria incarnationis, verbi, & fidei

*Res creatæ
vestigia
Dei.*

Christianæ, cum quibus, si reliqua opera conferantur, quasi festinanter, obiterque fuerant esse & a.

*Qua dum aspiceret
Sua dumtaxat figura
Vestita reliquit pulchritudine sua,*

Iuxta Diu. Pauli dictum Dei filius est Splendor gloria & figura substantiæ eius. Sciendum igitur est, quod Deus Opt. Max. hæc sola filij sui figura res vniuersas aspexit: hoc est, naturale esse contulit, donaque & perfectiones naturales innumeras eis comunicauit, & absolutas, perfectasque effecit, prout dicitur in libro Genes. *Uiderit Deus cuncta qua fecerat, & erant valde bona,* valde bona conspiceret. erat in Verbo filio suo valde bona facere. Nec solum Esse, & gratias naturales, intuēdo illis imperauit (vt diximus) sed etiam hæc sola figura filij sui, veste pulchritudinis exornauit, comunicando illis Esse supernaturale: quod tunc præstitit, cum homo factus ad Dei pulchritudinem, hominem sublimauit: atque adeo omnes res creatas in ipso, eo quod omnium naturis in assumpto homine sese coniunxerit. Propterea idem Dei filius ait: *Et ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum.* Itaque in hac incarnationis exaltatione, & gloria resurrectionis filij sui secundum carnem, non solum Deus Pater creatas res ex parte decorauit; sed etiam dicere possumus, quod decore & honorificentia omnino indutas reliquerit. Verum præter hæc omnia, loquendo nunc aliquid iuxta sensum, & affectum contemplationis, in viuida contemplatione, & cognitione creaturarum: clare, & aperte nimis animaduertit anima inesse illis tam copiosam gratiarum

rum, virtutum, & pulchritudinis abundantiam, quibus Deus illas locupletauit: vt non immerito omnes vestitas putet mirabili quadam pulchritudine naturali, ab infinita illa supernaturali pulchritudine diuinæ figuræ egressa, & communicata: cuius intuitus, læticia, & decore vestit mundum, & omnes cælos; quemadmodum etiam, aperiendo manum suam, vt

ait Proph. implet omne animal benedictione. *Aperis tu manum tuam, & implet omne animal benedictione.* Ac propterea anima amore plagata ex hoc vestigio, quod in rebus creatis inuenit pulchritudinis dilecti sui, sollicita præ desiderio cernendi inuisibilem illam pulchritudinem, subiectum tantum pronuntiat.

Ps. 144. 16

CANTVS SEXTVS.

CANCION VI.

SENSVS.

*Ay quien podra sanarme
Ay a de entregarte ya de vero
No quieras embiar me.
De oymas mensajero
Que no saben de zirme lo que quiero.*

*Heu quis me sanare poterit
Age iam te totum tradas vere
Neque mittere velis
Posthac tuos nuncios
Qui essari nesciunt quod cupio.*

DECLARATIO.

Quoniam res creatæ, naturibus animæ indicant dilectum suum, pulchritudinis vestigium, atque excellentiæ illius in seipsis eidem ostendendo: idcirco amor erga illum adactus est, atque adeo dolor ex illius absentia creuit. Nam quo magis anima Deum cognoscit, eo etiam amplius appetitus eum cernendi augetur. Iam vero dum videt, nihil aliud superesse quod languori suo mederi possit, quam præsentia dilecti sui, & ipsius visio; aliunde sibi adfuturum remedium diffidens, præsentia illius omnimodam traditionem in præsentia cantu exposcit, inquiens: vt nolit deinceps, quibusuis alijs sui notitijs & communicationibus eam occupare, vtpote quæ desiderio, ac voluntati suæ minime satisfaciunt: cui nihil aliud satisfacit, quam ipsius præsentia & aspectus, & idcirco in consummato perfectoque amore, dignetur iam serio se ipsum tradere; ait itaque:

Quanto magis Deum anima cognoscit, tanto magis creuit desiderium eum clare cernendi in gloria.

Heu quis me poterit sanare. Age iam te totum tradas vere.

Vbi notandum est, quod anima, quæ vere amat, nequit esse contenta, & satisfacta, donec vere Deum possideat. Nam quæuis alia creatura, non modo animam non fatiant, sed potius (sicut diximus) adaugent famem, & appetitum videndi eum sicuti est; ac proinde quæuis visitatio notitiæ,

Yy 3

titia,